

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak: PNK.III.431.26.2020

Kielce, dnia 23-06-2020

**Pan
Marcin Piwnik
Starosta Sandomierski**

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę problemową w zakresie realizacji przez Powiat Sandomierski Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej¹ - przeprowadziły: Katarzyna Rabajczyk – inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli (kierownik zespołu kontrolnego) oraz Izabela Antoszevska – starszy inspektor w Wieloosobowym Stanowisku ds. Organizacyjnych w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli (członek zespołu kontrolnego), na podstawie pisemnych upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 176/2020 oraz nr 177/2020 z dnia 6 kwietnia 2020 r. wydanych przez Z-cę Dyrektora Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego.

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce, na podstawie dokumentacji elektronicznej otrzymanej od Starosty Sandomierskiego za pośrednictwem platformy e-PUAP.

Podstawa prawna kontroli:

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie³ oraz art. 8 ust. 1 u.n.p.p.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Sprawdzenie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie:

¹ t.j. z 2019 r., poz. 294 ze zm. zwana dalej u.n.p.p.

²t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 224

³ t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1464

1. organizacji harmonogramu dyżurów dla mieszkańców,
2. poprawności ogłoszenia konkursu,
3. zawarcia umowy z organizacją pozarządową na świadczenie usług w 2020 r.,
4. upowszechniania przez Powiat Sandomierski usługi wśród mieszkańców powiatu zgodnie z obligatoryjnymi formami przewidzianymi przepisami u.n.p.p;
5. wyposażenie lokali i poczekalni punktów.

Kontrola obejmowała sposób organizacji przez Powiat Sandomierski nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w 2020 roku (od 01.01.2020 do zakończenia czynności kontrolnych) oraz organizacji przez Powiat konkursu w 2019 roku na powierzenie realizacji zadania administracji rządowej z zakresu prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2020 roku.

Ocena działalności jednostki:

Wykonywanie zadań w zakresie realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej – **oceniłam pozytywnie z nieprawidłowościami** ⁴.

Ustalenia kontroli:

1. Organizacja harmonogramu dyżurów dla mieszkańców.

Na terenie powiatu sandomierskiego funkcjonują 4 punkty:

- a) punkt nr 1- nieodpłatna pomoc prawna– prowadzony przez adwokatów i radców prawnych (Zawichost, ul. Żeromskiego 50),
- b) punkt nr 2 - nieodpłatne poradnictwo obywatelskie – prowadzony przez Lokalną Grupę Działania Ziemi Sandomierskiej (Sandomierz, ul. Mickiewicza 34),
- c) punkt nr 3 - nieodpłatna pomoc prawna – prowadzony przez Lokalną Grupę Działania Powiatu Opatowskiego – specjalizacja: nieodpłatna mediacja (Sandomierz, ul. Mickiewicza 34),
- d) punkt nr 4 nieodpłatna pomoc prawna – prowadzony przez adwokatów i radców prawnych (Klimontów, ul Krakowska 15).

⁴ Wojewoda Świętokrzyski stosuje, zgodnie z zarządzeniem Nr 132/2019 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania kontroli zewnętrznej przez pracowników Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Liczba ta nie odpowiada mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 – art. 8 ust. 2 u.n.p.p, co stanowi *nieprawidłowość*.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 u.n.p.p. Powiat powierzył prowadzenie połowy punktów adwokatom i radcom prawnym z przeznaczeniem na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej, a połowę organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność pożytku publicznego⁵, z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, wyłonionym w otwartym konkursie ofert, stosownie do art. 11 ust. 2 u.n.p.p.

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w punktach w Sandomierzu prowadzonych przez organizacje pozarządowe odbywa się w każdym punkcie w wymiarze 5 dni w tygodniu przez 4 godziny dziennie, stosownie do zapisu art. 8 ust. 3 u.n.p.p.

W przypadku punktów nr 1 w Zawichoście oraz nr 4 w Klimontowie nieodpłatna pomoc prawna świadczona jest przez 2 dni w tygodniu w każdym z punktów (Zawichost - poniedziałek i środa, Klimontów – wtorek i sobota). Powyższe nie spełnia wymogów zapisu art. 8 ust. 3 u.n.p.p., co stanowi *nieprawidłowość* (akta kontroli nr 26).

2. Ogłoszenie konkursu na prowadzenie ww. punktów.

Organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁶.

W celu wykonania obowiązku powierzenia prowadzenia punktu organizacji pozarządowej, Zarząd Powiatu w Sandomierzu Uchwałą Nr 203/2019 z dnia 8 listopada 2019 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego administracji rządowej z zakresu prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2020 roku.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 pkt 1 i 3 u.d.p.p. ogłoszenie o konkursie zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Sandomierzu:

https://www.prawomiejscowe.pl/StarostwoPowiatowewSandomierzu/document/588018/Uchwa%C5%82a-203_2019

oraz na stronie internetowej Starostwa: <http://www.powiat.sandomierz.pl/ogloszenia/ogloszenie-otwartego-konkursu-ofert-na-powierzenie-realizacji-zadania-administracji-rzadowej-z-zakresu-prowadzenia-punktow-przeznaczonych-na-udzielanie-nieodplatnej-pomocy-prawnej-lub-swiadczenie-nieodplatnego-poradnictwa-obywatelskiego-w-2020-roku.html>

⁵ zwana dalej organizacją pozarządową.

⁶ t.j. [Dz.U. z 2019 r. poz. 688](#) ze zm. zwana dalej u.d.p.p.

Ponadto stwierdzono działania zgodne z prawem – art. 13 ust. 1 u.d.p.p. - w zakresie ogłoszenia konkursu, które ukazało się na okres nie krótszy niż 21 dni w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Sandomierzu oraz na stronie internetowej Powiatu.

Szczegółowa analiza ogłoszenia wykazała, że zawierało ono elementy wskazane w art. 13 ust. 2 u.d.p.p.

3. Zawarcie umowy z organizacją pozarządową

W celu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego przez organizację pozarządową Powiat, zgodnie z art. 11 ust. 7 u.n.p.p. zawarł:

- a. umowę z Lokalną Grupą Działania Powiatu Opatowskiego w dniu 12 grudnia 2019 r. na realizację zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej,
- b. umowę z Lokalną Grupą Działania Ziemi Sandomierskiej w dniu 12 grudnia 2019 r. na realizację zadania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Umowa na prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez Lokalną Grupę Działania Powiatu Opatowskiego

Jak wynika z karty informacyjnej dot. nieodpłatnej mediacji realizowanej przez Powiat oraz listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa dostępnego dla mieszkańców powiatu (zamieszczonej na stronach internetowych i BIP Starostwa) w stosunku do ww. punktu określono specjalizację i wprowadzono ją do harmonogramu dyżuru w zakresie jednego rodzaju usług (poniedziałek w godz. 12⁰⁰-16⁰⁰ – mediacja – dyżur ze specjalizacją mediacja).

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 6b u.n.p.p. umowa z organizacją pozarządową, w przypadku określenia specjalizacji, o której mowa w [art. 8 ust. 9](#), zawiera wskazanie specjalizacji nieodpłatnej pomocy prawnej udzielanej podczas poszczególnych dyżurów. W zawartej przez Powiat umowie, w ofercie realizacji zadania oraz harmonogramie stanowiącym załącznik do umowy brak jest jednoznacznego wskazania specjalizacji z zakresu mediacji punktu w Sandomierzu, w poniedziałek w godz. 12⁰⁰-16⁰⁰. Powyższe stanowi *uchybie* (akta kontroli nr 8, 10 i 11).

Kontrolujący zwracają również uwagę na niespójność numeracji i nazwy załączników w umowie. Zgodnie z zapisem z umowy zaktualizowany harmonogram działań stanowi załącznik nr 3 do Umowy nr 4/19, natomiast otrzymany dla celów kontrolnych dokument zatytułowano „wykaz osób udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej w punkcie nr 3 w Sandomierzu” i oznaczono jako załącznik nr 1 do Umowy nr 4/19 (akta kontroli nr 11).

Ponadto umowa z organizacją pozarządową zawiera elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1,1a i 3-6. Art. 6 ust 2 pkt 6a u.n.p.p (organizacja spotkania z mediatorem) jak również zapisy dotyczące zadań z zakresu edukacji prawnej realizowanych przez organizację pozarządową, określone zostały

w ofercie realizacji zadania publicznego, która stanowi załącznik nr 1 do umowy.

Umowa na prowadzenie punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego prowadzony przez Lokalną Grupę Działania Ziemi Sandomierskiej

Umowa z organizacją pozarządową na świadczenie usług nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego zawiera elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1,1a i 3-6 u.n.p.p.

W związku z nedoręczeniem organowi kontroli oferty realizacji zadania publicznego, stanowiącej załącznika nr 1 do umowy z LGD ZS, kontrolujący na podstawie analizy Umowy nr 5/19 z dnia 12 grudnia 2019 r. (akta kontroli nr 9) stwierdzają braków zapisów dotyczących sposobu organizowania spotkań z mediatorem i działań z zakresu edukacji prawnej, co stanowi *uchybie*.

Kontrolujący zwracają również uwagę na niespójność numeracji i nazwy załączników w umowie. Zgodnie z zapisem z umowy zaktualizowany harmonogram działań stanowi załącznik nr 3 do Umowy nr 5/19, natomiast otrzymany dla celów kontrolnych dokument zatytułowano „wykaz osób udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej w punkcie nr 2 w Sandomierzu” i oznaczono jako załącznik nr 1 do Umowy nr 5/19 (akta kontroli nr 33).

4. Upowszechnianie przez Powiat usługi wśród mieszkańców powiatu zgodnie z obligatoryjnymi formami przewidzianymi przepisami u.n.p.p.

Zgodnie z art. 8a ust. 4 u.n.p.p. Starosta udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego oraz na stronie internetowej starostwa powiatowego listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, dostępnego dla mieszkańców powiatu, wskazaną w art. 8a ust 1 u.n.p.p. Powyższa lista została udostępniona zgodnie z wymogami ustawy, a jej aktualizacja nastąpiła w trakcie trwania kontroli (akta kontroli nr 27).

Art. 8a ust. 4 pkt 1 u.n.p.p. stanowi również, że listę, o której mowa w ust. 1, udostępnia się w szczególności na stronach internetowych urzędów gmin na obszarze tego powiatu. Kontrolujący ustalili do dnia przeprowadzenia kontroli Starosta nie przekazał gminom aktualnej listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa, co stanowi *uchybie*. Informacja ta została wysłana do gminom w trakcie trwania kontroli. Jednocześnie Starosta przekazał Wojewodzie linki do stron poszczególnych gmin, gdzie zostały zamieszczone powyższe informacje (akta kontroli nr 28).

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że informacja o prowadzeniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego jest rozpowszechniana poprzez wywieszenie plakatów informujących kto i w jaki sposób może skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz jaki jest zakres nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. W ramach upowszechniania usługi wśród mieszkańców powiatu Starosta pismem z dnia 27 lutego 2020 r. przekazał wójtom i burmistrzom gmin z terenu powiatu sandomierskiego

aktualny harmonogram dyżurów oraz obowiązujące karty informacyjne poradnictwa, celem ich publikacji na stronach internetowych gmin. Na stronach internetowych starostwa oraz na tablicach ogłoszeń podany został adres e-mail pozwalający osobą doświadczającym trudności w komunikowaniu się na dostęp informacji o świadczonych usługach.

Na stronie internetowej urzędu starostwa powiatowego w Sandomierzu zamieszczono również e-poradnik „Masz prawo do mediacji”, informujący o pomocy jaką może uzyskać osoba uprawniona.

Zgodnie z art. 5 ust. 5 u.n.p.p., w zw. z § 5 ust. 4 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego⁷ Powiat opracował Karty informacyjne poradnictwa, zawierająca ofertę jednostki nieodpłatnego poradnictwa w zakresie: nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej mediacji, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego a także poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem. Opracowane wzory kart zawierają telefon kontaktowy niezbędny do umawiania wizyt. Dla zwiększenia przejrzystości i ułatwienia umawiania się na wizytę osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, kontrolujący rekomendują podanie na Kartach informacyjnych adresu e-mail.

W przypadku karty o nieodpłatnej pomocy prawnej na karcie umieszczono jedynie adres punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Sandomierzu prowadzony przez organizację pozarządową, w przypadku, gdy usługa świadczona jest również w punkcie w Klimontowie i w Zawichoście. Powyższe stanowi *uchybie* (akta kontroli nr 30).

Uchybie stanowi także brak wskazania w opisie usługi zamieszczonym na karcie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz na karcie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego informacji o prowadzonej mediacji (akta kontroli nr 30, akta kontroli nr 31). Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 3a, oraz art. 3a ust. 2 u.n.p.p. nieodpłatna pomoc prawna oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje również nieodpłatną mediację.

5. Wyposażenie lokalu i poczekalni punktów w powiecie sandomierskim.

Lokale oznaczono zgodnie z zapisami § 5 ust. 3 rozporządzenia: wskazano, czy jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna, mediacja lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, określono dni i godziny dyżurów, a także telefon kontaktowy potrzebny do zgłoszenia wizyty, o których mowa w art. 8 ust. 5 u.n.p.p. Dla ułatwienia umawiania się na wizytę osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, kontrolujący rekomendują umieszczenie na

⁷ Dz.U. z 2018 r., poz. 2492 zwane dalej rozporządzeniem

oznaczeniach lokali adresu e-mail, celem umożliwienia dokonywania zgłoszeń za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

W poczekalniach wszystkich punktów zamieszczono:

- informacje o rodzaju świadczonych usług,
- informacje o zasadach i zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i mediacji; godziny dyżurów,
- dane kontaktowe potrzebne do zgłoszenia wizyty,
- informacje o zasadach i zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz osobach uprawnionych do ich otrzymania
- listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa,
- zamkniętą, nieprzezroczystą i oznakowaną urnę na umieszczenie wypełnionych części B Kart pomocy,

Pomieszczenia w którym udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie wyposażono w: komputer, szafę zamykaną na klucz i drukarkę. Dodatkowo, pokój, w którym odbywają się mediacje wyposażono w 4 krzesła i stolik do mediacji.

Mając na uwadze powyższą ocenę i uwagi zalecam:

1. Dostosowanie liczby punktów funkcjonujących na terenie Powiatu – zgodnie z obowiązującym mnożnikiem.
2. Dostosowanie harmonogramu pracy punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w Klimontowie i Zawichoście do 5 dni w tygodniu.
3. Wzmocnienie nadzoru nad umowami zawieranymi z organizacjami pozarządowymi, tak aby zawierały wszystkie elementy wskazane u.n.p.p.
4. Zamieszczenie w opisie usługi na karcie nieodpłatnej pomocy prawnej informacji o prowadzonej mediacji.
5. Zamieszczenie na karcie nieodpłatnej pomocy prawnej adresów wszystkich punktów, w których świadczona jest usługa.
6. Wzmocnienie nadzoru nad kompletnością dokumentacji dotyczącej nieodpłatnej pomocy prawnej publikowanej na stronie internetowej Starostwa oraz w BIP Starostwa.
7. Bieżące przekazywanie informacji dotyczących funkcjonowania nieodpłatnej pomocy prawnej wójtom i burmistrzom gmin z terenu powiatu sandomierskiego.
8. Rozważenie umieszczenia adresu e-mail na kartach poradnictwa oraz oznaczeniu lokali przy wejściu do budynku – celem ułatwienia umówienia się na wizytę.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień, a także o przekazanie - w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – informacji o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Podpis
Zbigniew Koniusz
Wojewoda Świętokrzyski

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1404809.3654529.4264356
Nazwa dokumentu	Wystąpienie pokontrolne.pdf
Tytuł dokumentu	Wystąpienie pokontrolne
Sygnatura dokumentu	PNK.III.431.26.2020
Data dokumentu	23.06.2020
Skrót dokumentu	A426E54E790720627A227C1528666C35AC6819E5
Wersja dokumentu	1.7
Data podpisu	23.06.2020 15:05:32
Podpisane przez	Zbigniew Adam Koniusz Wojewoda Świętokrzyski

EZD 3.96.1.1.27553

Data wydruku: 30.06.2020

Autor wydruku: Sekretariat WPNiK (Inspektor - Justyna Janik)